

ІНТЕГРОВАНІЙ ПОКАЗНИК ЯКОСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ КВАЛІФІКОВАНИХ РОБІТНИКІВ ТА ЙОГО СКЛАДОВІ

Гириловська Ірина Вікторівна,

к. п. н.,

Національна академія педагогічних наук України,

г. Київ, Україна

Вступ. Розуміння того, що високоякісна освіта і освічений фахівець виступають основою конкурентоспроможності визначили питання якості освіти та управління нею як нагальні для сучасної педагогічної науки. Процес підвищення якісного рівня освіти не можливий без організації та проведення моніторингових досліджень, популярність яких щороку зростає у всьому світі. Тому, метою наших наукових пошуків повстала розробка моделі внутрішньої системи моніторингу якості професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників у закладах професійної (професійно-технічної) освіти України. Досягнення поставленої мети вимагає розв'язання низки завдань.

Мета роботи. Зміст одного із завдань полягає у визначенні інтегрованого показника якості професійної підготовки випускників закладів професійної (професійно-технічної) освіти. Його вирішення ґрунтується на з'ясуванні основних складових професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників та методів їх оцінювання.

Матеріали та методи. Результати проведеного дослідження, уможливили зробити висновок, що саме професійно-змістовий, професійно-діяльнісний та професійно-особистісний компоненти професійної підготовки учнів можна визнати тими «трьома китами», які забезпечують успішне провадження ними професійної діяльності у майбутньому. При цьому:

– професійно-змістовий компонент охоплює зміст професійної діяльності, загальнопрофесійні та професійно-теоретичні знання;

– професійно-діяльнісний компонент відображає готовність випускника до виконання професійної діяльності, розуміння послідовності дій та операцій,

інструкцій, технологічних карт, розвинуті професійні уміння та навички, набутий професійний досвід;

– професійно-особистісний компонент включає загальні професійно важливі якості особистості, що впливають на здатність успішно виконувати професійну діяльність, представлені такими укрупненими одиницями як: професійна самостійність, професійна співпраця, професійна комунікативність та професійна рефлексія.

Враховуючи вищезазначене, вважаємо, що індивідуальний показник рівня професійної підготовки майбутнього кваліфікованого робітника повинен враховувати такі складові:

1) кількість тестових балів, отриманих учнем під час моніторингового оцінювання рівня їх професійно-теоретичної підготовки;

2) показник рівня професійної комунікативності учня, отриманого під час моніторингового оцінювання за результатами тесту-опитувальника (методика визначення комунікативних схильностей Р. Овчарової);

3) показник рівня професійної самостійності учня, отриманого під час моніторингового оцінювання за результатами тесту-опитувальника (методика вивчення здатності людини організовувати та здійснювати власну діяльність «Шкала самоефективності Р. Шварцера та М. Єрусалема»);

4) показник рівня професійної співпраці учня, отриманого під час моніторингового оцінювання за результатами адаптованого тесту-опитувальника (методика визначення стратегії поведінки в конфлікті К. Томаса);

5) показник рівня професійної рефлексії учня, отриманого під час моніторингового оцінювання за результатами тесту-опитувальника (методика діагностики рівня розвитку рефлексії А. Карпова);

6) кількість балів, отриманих учнем під час проходження виробничої практики.

Результати. Надалі, застосовуючи формули таксономічного аналізу, можна визначити рівень професійної підготовки кожного випускника закладу

професійної (професійно-технічної) освіти. Отримані числові величини відіграють роль індивідуальних показників рівня професійної підготовки учнів, середнє значення яких виступає інтегрованим показником якості професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників відповідного закладу професійної (професійно-технічної) освіти. Зазначені показники представлені числовими значеннями від нуля до одиниці. Чим ближче показник до одиниці, тим вищий рівень професійної підготовки учнів. Заклади з найвищими інтегрованими показниками являються лідерами з підготовки учнів за відповідними професіями. Їх результати утворюють галузевий умовний еталон якості професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників, який пропонуємо подавати у вигляді радарної діаграми (рис. 1).

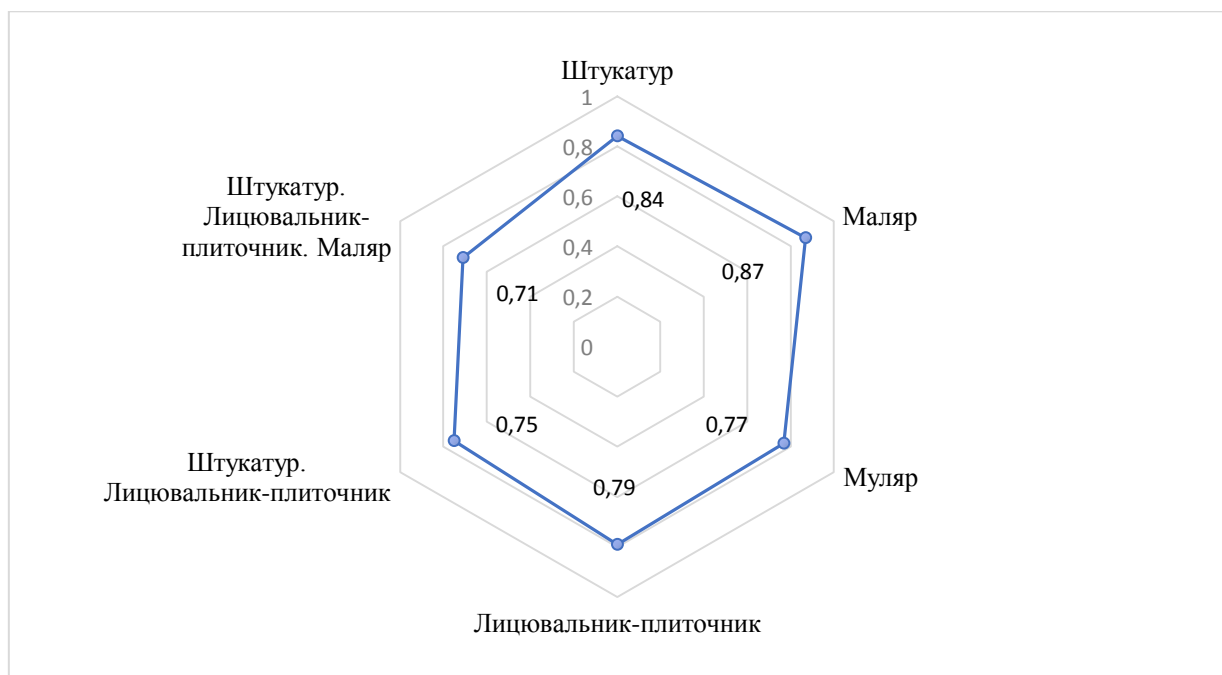

Рис. 1. Приклад умовного еталону якості професійної підготовки учнів за обраними професіями будівельної галузі

Якщо на вибраних осях розмістити точки, координати яких є інтегральними показниками інших закладів професійної (професійно-технічної) освіти, то можна візуалізувати їх «віддаленість» від найвищих результатів. Зауважимо, що в кожній області утворюватиметься «свій» умовний еталон

якості відповідно до обраних професій, тобто визначатимуться «свої» лідери, досвід яких буде пропонуватися для вивчення іншим колективам області. Але це не повинно бути простим копіюванням чужих ідей, оскільки вони можуть виявитися не працездатними для іншого закладу освіти, а глибоко проаналізоване й переосмислене перенесення раціональних фрагментів освітньої діяльності лідерів у власну діяльність. Підкреслимо, що лише адаптований досвід повинен лягати в основу програми удосконалення освітнього процесу закладу професійної (професійно-технічної) освіти з метою підвищення рівня професійної підготовки його випускників.

Висновки. Таким чином, дані галузевого умовного еталону якості професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників спонукатимуть керівників закладів професійної (професійно-технічної) освіти до переосмислення наявної ситуації та сприятимуть активізації процесу пошуку шляхів її покращення.